

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-11180524
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

09 Aralık 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**KONYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN BARIŞ BEKTAŞ'IN
TBMM 7/17194 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI**

SORULAR

Konya ilinde, özellikle kış aylarında hava kirliliği önemli bir çevre ve sağlık sorunu haline gelmiştir. Artan sanayi faaliyetleri, kömür kullanımına dayalı ısınma yöntemleri ve yoğun araç trafiği, hava kalitesinde ciddi düşüslere neden olmaktadır. Bu durum özellikle solunum yolu rahatsızlıkları bulunan vatandaşlarımızın ve risk gruplarının sağlığını tehdit etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Bakanlığınız tarafından Konya ilindeki hava kalitesine ilişkin son yıllarda yapılan ölçümler nelerdir? Hangi bölgelerde kirlilik seviyeleri tehlikeli boyutlara ulaşmıştır?
- 2) Konya'daki hava kirliliğinin başlıca sebepleri nelerdir? Sanayi, ısınma ve trafik kaynaklı kirlilik oranlarına ilişkin bakanlıkça yapılmış bir araştırma var mıdır?
- 3) Kış aylarında artan kömür kullanımı ile hava kirliliği arasındaki ilişkiyi azaltmaya yönelik Bakanlığınızın bir çalışma veya proje yürütmekte midir?
- 4) Hava kirliliğinin sağlık üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak adına Bakanlığınız tarafından risk gruplarına yönelik herhangi bir bilgilendirme veya koruyucu önlem çalışması yapılmakta mıdır?
- 5) Konya'daki sanayi tesisleri ve fabrika atıklarının hava kirliliğine olan etkileri düzenli olarak denetlenmekte midir? Son denetimlerde herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
- 6) Konya'da hava kirliliğini azaltmaya yönelik olarak ağaçlandırma ve yeşil alan artırımı konusunda Bakanlığınızca yürütülen çalışmalar mevcut mudur?

CEVAP

Hava kalitesi izleme istasyonlarından elde edilen anlık sonuçlar hem havaizleme.gov.tr web adresinden hem de Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı mobil uygulamasından vatandaşlarımızın bilgisine sunulmaktadır. Ayrıca, Bakanlığımızca ilgili istasyonlarının değerlendirmesinin yapıldığı hem aylık hem de yıllık hava kalitesi bültenlerine Bakanlığımızın web sayfasından ulaşılabilir.

Hava kalitesi izleme istasyonları hem kaynak hem de alan bazlı sınıflandırmak usulüyle kurulmaktadır. Kaynak bazlı olarak ısınma, sanayi, trafik ve arka plan şeklinde, alan bazlı olarak ise kentsel, kent çevresi ve kırsal olarak sınıflandırılmakta olup, istasyonlarından elde edilen anlık sonuçlar hem havaizleme.gov.tr web adresinden hem de Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı mobil uygulamasından ulaşılabilir.

Diğer taraftan, Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği çerçevesinde 2020-2024 yıllarını içerecek şekilde hazırlanan "Temiz Hava Eylem Planı" yürürlüktedir. Temiz Hava Eylem Planı İzleme (THEP-İZ) yazılımı ile takip edilmektedir. THEP-İZ ikinci beş yıllık dönem 2020-2024 yıllarını kapsamakta olup, Konya iline ait yayımlanmış 2 adet Temiz Hava Eylem Planı bulunmaktadır. 2025-2029 yıllarını kapsayacak şekilde güncellenecektir.

"Hava Emisyon Yönetim (HEY) Portalı" aracılığıyla stratejik hava kalitesi haritası hazırlanmış ve Konya ili için özellikle kış döneminde evsel ısınmanın şehirde hava kalitesi için en önemli etken olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte NEFES Şehirlerde 3 Boyutlu Hava Kalitesi Seviyelerinin Tespiti Yazılımıyla, şehirlerin dijital ikizleri üzerinden metre hassasiyetinde haritalar üretilmiş ve mahalleler arasında analiz çalışmaları yürütülmüştür.

Konya Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı ile iş birliği kapsamında, HEY Portalı ve NEFES yazılımlarının desteğiyle önceliklendirilen mahallelerde doğalgaz dönüşüm faaliyetleri etaplendirilmiştir.

Tamamlanan etaplar ile birlikte seçilen bölgede, il nüfusunun önemli bölümünün yaşadığı alanda hava kalitesinin iyileştirilmesi, Konya Temiz Hava Eylem Planının daha da etkin uygulanması, Konya genelinde katı yakıt kullanan özellikle şehir merkezlerindeki alt yapısı tamamlanmış bölgelerde ikamet eden ve ekonomik gücü nedeniyle temiz yakıtları kullanamayan sosyal yardıma muhtaç ailelerin bulunduğu konut alanlarında kademeli olarak doğalgaza dönüşümünün hızlandırılması, katı yakıtlardan kaynaklanan hava kirletici emisyonların azaltılmasına katkıda bulunmuştur. Bakanlığımız Yatırım Programına eklenen Hava Kalitesinin İyileştirilmesi (HAP) Programı Hibe Desteği kapsamında hava kalitesinin korunmasına esas şekilde ısıtmada ve ulaşımında yeşil dönüşüm çalışmalarına ilişkin yerel yönetimlere sağlanan hibe desteği Konya için de ilave etaplarla devam etmektedir.

Ayrıca, Çevre Denetimi Yönetmeliği çerçevesinde tesis veya faaliyetlerin 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan mevzuata uygunluğunu kontrol etmek için gerçekleştirilen çevre denetimleri; kapsamına göre konu bazlı veya birleşik olmak üzere planlı ya da denetim planına bağlı olmaksızın kaza ya da olay gibi durumlarda veya gerek görüldüğü hallerde yapılmaktadır.

Çevre mevzuatı kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevlendirilen çevre denetim ekipleri tarafından yapılan denetimlerde Kanunda belirtilen gerekliliklere uyulmadığının veya yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin tespit edilmesi durumunda tesis veya faaliyetlere idari yaptırımlar uygulanmakta; çevre ve insan sağlığı için tehlike oluşturan faaliyetler ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır.

Bakanlığımızca Konya İlinde e-denetim sistemi verilerine göre 2022 yılından bugüne kadar hava konulu 766 çevre denetimi gerçekleştirilmiş olup, Çevre Kanunu'na aykırı faaliyette bulunan 51 işletmeye 4.843.934 TL idari para cezası uygulanmıştır. 4 tesisin faaliyeti durdurulmuştur.